

ART

CRISTINA CALDERER

L'artista Fina Miralles als Espais Volart.

ANTONI RIBAS TUR
BARCELONA

L'artista Fina Miralles (Sabadell, 1950) és la guanyadora del Premio Nacional d'arts plàstiques d'enguany "pel seu rol pioner des dels anys 70 en el marc del feminisme i les postures ecologistes primerenques, reivindicant la relació de l'ésser humà amb la natura", tal com diu el comunicat del ministeri de Cultura, que concedeix el premi, dotat amb 30.000 euros. "Em demanava quan es despertarien els de Madrid. Ja tocava", va dir Miralles ahir en saber que havia guanyat el premi i després de recordar que el 2018 ja havia rebut el Premi Nacional d'arts visuals concedit per la Generalitat.

Tradicionalment se l'ha vinculat al *land art* i a les relacions entre el cos i la natura, així com amb la crítica política i les estructures del patriarcat. Però als anys 80 i 90 Miralles va fer un gir i va començar a explorar el camp de la pintura després d'un viatge iniciàtic a l'Argentina, Bolívia i el Perú. "Ja no podia més amb el personatge, vaig dir prou!", va dir l'artista el 2023 amb motiu d'una gran exposició que li va dedicar la Fundació Vila Casas als Espais Volart. "Per a mi pujar als arbres era la cosa més habitual del món. Soc una dona de la terra. Tot això ho estava fent com a rebequeria. No he fet mai art. M'han penjat un cartell que diu «artista». Ja m'està bé perquè així m'han deixat fer el que he volgut. No m'ha interessat mai ser una professional de l'art, ni he escollit la pràc-

Premi per a l'art pioner de Fina Miralles

El ministeri de Cultura reconeix l'artista sabadellenca amb el màxim guardó de les arts plàstiques

tica de l'art per guanyar-me la vida", havia dit tres anys abans coincidint amb l'exposició que li va dedicar el Macba, *Soc totes les que he sigut*. "No volia convertir la meua obra en diners. Per això aquest premi és fantàstic", diu Miralles, que destinarà els 30.000 euros a les *fotoaccions* i a fer "alguna reparació a casa".

Nascuda a Sabadell el 1950, Miralles es va formar a Barcelona i va passar llargues temporades a Amèrica del Sud, França i Itàlia. Entre les primeres obres destaquen *Natura morta* (1972), *Dona-arbre* (1973) i *Relació del cos amb elements naturals en accions quotidianes* (1975). Durant aquesta època va estar vinculada a espais emblemàtics de l'avantguarda catalana com la Sala Vinçon, la Sala Tres i l'Espai 13 de la Fundació Joan Miró. Després d'endinsar-se en la pintura, on destaquen projec-

Reacció
"Em demanava quan es despertarien els de Madrid", diu

tes com *Doble horitzó*, la seva obra es anar fent més introspectiva. Miralles troba que l'art és "sagrat", i sempre ha defugit la mercantilització de l'art. "Al no vendre's, no hi havia ni rancúnies, ni zels, ni hòsties. Va ser bonic", recordava dels seus anys conceptuals. "Jo era l'única que havia fet belles arts -afegia-, i vaig acabar-la cagant-me en tot: en la pintura, en la representació, en el món del real. I llavors, per cagar-me en tot, vaig fer la taula de *Natura morta*, amb fulles, pedres, aigua, per fotre'm de la natura morta dels bodegons".

El caràcter introspectiu de l'art de Miralles, instal·lada a Cadaqués des del tombant de segle, té un vessant espiritual i xamànic fruit de l'estada a l'Amèrica Llatina. "Fina Miralles reinterpreta l'acte creatiu com un retorn a l'aurora de cultures antigues i veritats mil·lenàries, ce-

lebrant la creativitat com un do sagrat que viatja per l'espiral del temps, tot abraçant el dibuix i l'escriptura com a vies per obrir-se a l'invisible -asseguren les comissàries Maia Creus i Maria Lluïsa Faidedas-. De les cultures indígenes en va aprendre una manera de veure el món en què totes les criatures de la mare natura estan dotades de vida i formen part d'un tot sagrat; l'estudi de l'art i la filosofia orientals va obrir-li les portes de la percepció al buit i al silenci expressiu. Va aprendre a afinar les cordes del cor, deixar-se guiar, transformar l'acte creatiu en temple i així entrar en harmonia amb l'ordre còsmic".

Donació al Museu de Sabadell

Entre les seves exposicions i intervencions més rellevants destaquen *De les idees a la vida* (Museu de Sabadell, 2001), la *Nadala* de la Fundació Joan Miró de Barcelona (2014) i *Naturaleses naturals 1973-2016* (Museu Arqueològic Nacional, 2016). L'obra de Fina Miralles està present en museus destacats, com el Museu d'Art de Sabadell, al qual va donar tota la seva obra; el Museu Reina Sofia, i el Macba. El 2018 va ser guardonada amb el Premi Nacional d'arts visuals, concedit pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts de la Generalitat. Però més que els reconeixements institucionals, a Miralles el que la nodreix és, sobretot, "la relació amb les persones, amb la natura, i aquest sentiment de sentir-me viva i plena", tal com va dir aleshores en una entrevista a l'ARA. —